

Brandskyddsfondens specialunderstöd för forsknings- och utvecklingsprojekt 2023, ansökningsomgång 2

Den första ansökningsomgången för forsknings- och utvecklingsprojekt 2024 inleds hösten 2023. Utlysningen kommer sannolikt att genomföras enligt verksamhetsmodellen för projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten via tjänsten Sokunderstod.fi. I detta sammanhang kommer också kostnadsanvisningen för forsknings- och utvecklingsprojekt att ändras.

Allmänna principer

Brandskyddsfonden är en fond utanför statsbudgeten ur vilken statsunderstöd kan beviljas efter prövning. Brandskyddsfondens verksamhet grundar sig på lagen om brandskyddsfonden (306/2003) och på statsrådets förordning om brandskyddsfonden (625/2003). På understöd som beviljas ur Brandskyddsfonden tillämpas vad som bestäms i statsunderstödslagen (688/2001), och i fråga om dessa understöd är fonden statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen.

Allmänna förutsättningar för beviljande av understöd är att

- 1) det ändamål för vilket statsunderstöd söks är samhälleligt godtagbart,
- 2) beviljandet av understöd är motiverat med avseende på de mål som ställts upp för användningen av understödet,
- 3) beviljandet av understöd ska anses vara nödvändigt med beaktande av annat offentligt stöd som sökanden erhållit samt arten och omfattningen av det projekt eller den verksamhet som är föremål för understödet, samt
- 4) beviljandet av understöd inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Brandskyddsfonden understöder inte sådan verksamhet som till väsentliga delar syftar till att bevaka sökandens egna intressen.

Med stöd av 9 § i statsunderstödslagen utlyser Brandskyddsfonden specialunderstöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som inleds i början av 2023 samt stipendier avsedda för sökandes personliga bruk (andra ansökningsomgången 2023) enligt följande:

1. Prioriterad ansökan

Inom den prioriterade ansökan ska understödsansökningarna gälla något av de tre områden som beskrivs nedan. I slutet av varje beskrivning anges exempel på forskningsämnen.

Prioriteringarna ses över hösten 2023. I den nya verksamhetsmodellen fastställs målsättningar för utlysningen samt mål som de som ansöker om understöd beskriver med hjälp av effektkedjor. Prioriteringarna i utlysningen genomförs genom målsättningarna och målen. Nästa ansökningsomgång för forsknings- och utvecklingsprojekt genomförs sannolikt i enlighet med den nya verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamheten.

Område 1: Brandsäkerhet i bostäder

Brandsäkerheten och riskerna i bostäder har förändrats och kommer i framtiden att förändras kraftigt i Finland. I takt med att befolkningen åldras försöker man på olika sätt göra det möjligt för äldre personer att bo kvar hemma så länge som möjligt. Vidare skrivs till exempel patienter snabbare ut efter sjukhus- eller institutionsvård för att i stället få hemvård. De som hör till den unga generationen har mindre erfarenhet och kunskap än tidigare generationer på vissa områden som påverkar brandsäkerheten i hemmet, till exempel när det gäller uppvärmning och användning av eldstäder.

Brandsäkerheten i bostäder bör undersökas och utvecklas på bred basis. Forsknings- och utvecklingsprojekten bör även fokusera på att utveckla kunskaperna hos personer som behöver särskilt stöd och personer som hör till riskgrupper för brandsäkerhet i bostäder.

Till riskgruppen med tanke på brandsäkerhet hör utöver äldre personer till exempel personer med nedsatt rörlighet, personer med missbruksproblem och psykiska problem, personer

med funktionsnedsättning, personer som har utmaningar med tillgång till information och andra motsvarande specialgrupper vars förmåga att agera på ett tryggt sätt är nedsatt. Personer som hör till dessa specialgrupper, deras anhöriga samt aktörer och organisationer som företräder dem kan bidra till att främja brandsäkerheten. Även tillämpning av och information om lagstiftning innebär en utmaning på området brandsäkerhet i bostäder.

Den nya tekniken i byggnader, dagens teknologi och nya lösningar för smarta hem innebär nya utmaningar för brandsäkerheten i bostäder, samtidigt som de också kan erbjuda nya möjligheter att utveckla den. Det behövs nya verksamhetsmodeller inte bara i fråga om digitala lösningar utan även när det gäller traditionell interaktion ansikte mot ansikte. Syftet med forskningen ska vara att analysera i vilken riktning brandsäkerheten i bostäder kommer att utvecklas i Finland under de kommande åren, att hitta metoder för att förbättra brandsäkerheten och att därigenom kunna svara på de förändringar som sker.

Exempel på forskningsämnen: Utvecklingen av brandsäkerheten i bostäder och framtida risker, hur de boendes "profil" påverkar riskerna, metoder och förfaranden för att förhindra eldsvådor i bostäder, hur anvisningar och handledning för de boende ska riktas enligt riskprofil, de möjligheter som den nya tekniken erbjuder för att förbättra brandsäkerheten, de möjligheter som s.k. smarta hem erbjuder för att påverka och förbättra säkerheten i bostäder, brandsäkerheten för specialgrupper samt samhällsforskning för att bedöma brandsäkerheten i bostäder på ett övergripande sätt.

Område 2: Brandsäkerhet vid byggande

De missförhållanden som framkommer vid olycks- och brandutredningar bör undersökas systematiskt med vetenskapliga metoder. Bestämmelser, anvisningar och trender som gäller byggande utvecklas tidvis snabbt.

Det sätt på vilket de stora trender (energieffektivitet, koldioxidneutralitet, kretsloppsekonomin, träbyggande osv.) som påverkar planeringen av byggnader och den byggda miljön inverkar på brandsäkerheten tas ofta i övervägande först när lösningarna genomförs i praktiken eller när de första olyckorna redan har inträffat. De produkt- och materialkrav som gäller vid byggande anpassas till nya utmaningar med lång fördröjning. Syftet med forskningen ska vara att analysera rådande trender i Finland ur ett brandsäkerhetsperspektiv och att kunna hantera de identifierade riskerna.

Exempel på forskningsämnen: Rökventilation i trapphus, stängningsanordningar för dörrar, byggande på höjden, brandsäkerheten i samband med byggteknik och byggmaterial, brandsektionering i gamla byggnader, rökventilationssystem i trapphus, byggnaders fasadisolering (risker med brandfarlig isolering), identifiering och hantering av de konsekvenser som förändringstrender inom byggande och ny teknik får för brandsäkerheten samt brandsäkerheten vid träbyggande.

Område 3: Effektiviteten och kapaciteten i räddningsväsendets tjänster

Det ställs ständigt krav på effektivitet inom den offentliga serviceproduktionen. För att mäta effektiviteten har man av tradition använt exempelvis prestationsmängder, resurser eller kostnader. Dessa indikatorer fungerar bra när man till exempel ska bedöma hur verksamhetens volym och kostnader utvecklas under en viss period.

För att bedöma och utveckla räddningsväsendets tjänster och kapacitet krävs det, vid sidan av de traditionella indikatorerna, jämförbar och enhetlig evidensbaserad information om tjänsternas effektivitet. För att verksamheten ska kunna riktas på ett ändamålsenligt sätt bör räddningsväsendet kunna identifiera de rådande riskerna ännu bättre.

Med effektivitet avses den förändring som verksamheten och de producerade tjänsterna åstadkommer hos kunden eller i samhället. Det handlar om en komplex helhet bestående av uppställda mål, producerade tjänster, resurser, olika kundgruppers behov, förändringar i omvärlden och samhällsfenomen. Till exempel finns det än så länge mycket lite vetenskapligt underbyggd information om på vilket sätt räddningsväsendets tjänster påverkar kundernas säkerhet, även om metodtester har gett lovande resultat. En utvärdering och utveckling av verksamheten kräver information om hur olika tjänster inverkar på samhället och hur denna effekt kan modelleras och mätas. Forskningen kan vara fenomenbaserad och utgå från effektiviteten och människornas behov. Har exempelvis inspektionsbesöken förbättrat kundernas säkerhetskultur, och i vilken omfattning? På vilket sätt har säkerhetskommunikationen förbättrat målgruppens säkerhetskompetens eller inställning till säkerheten och hur har den ändrade kravdefinitionen i fråga om räddningsverksamheten påverkat sannolikheten för skador och skadornas allvar? Utifrån information om effektiviteten är det möjligt att bedöma på vilket sätt räddningsväsendets tjänster kan förbättras och effektivare riktas till enskilda individer, sammanslutningar och hela samhället i syfte att skapa ett säkert och kriståligt Finland.

Exempel på forskningsämnen: Säkerhetsteknikens effekter (t.ex. hur brandvarnare och automatiska släckanläggningar bidrar till förebyggandet av brandskador), övervakningens effekter och inriktning, säkerhetskommunikationens effekter och inriktning, räddningsväsendets effektivitet vid olika typer av olyckor, optimering av räddningsväsendets tjänster, framtagning av information samt utveckling av metoder och verktyg för att optimera räddningsväsendets tjänster, brandsäkerhetsrisker för olika befolkningsgrupper och deras hantering av brandsäkerheten, alternativa metoder för att utveckla brandsäkerhetskompetensen, större interaktion med olika befolkningsgrupper i brandsäkerhetsfrågor, möjligheter som digitaliseringen erbjuder när det gäller att upprätthålla brandsäkerheten, modeller och åtgärder för att minska brandskadorna,

kostnadsnyttoanalyser/kostnadseffektanalyser samt jämförelse och utvärdering av effektanalyser som rör brandsäkerhet.

2. Allmän ansökan

Specialunderstöd kan även beviljas projekt som inte hör till områdena för den prioriterade ansökan. Inom ramen för den allmänna ansökan kan understöd beviljas för produktion och anskaffning av läromedel, utveckling av informationsbehandling och anskaffning av apparatur, försöks-, start-, forsknings- och utvecklingsverksamhet, upplysning och rådgivning samt standardisering.

Understödsansökningarna ska framför allt

- bidra till att uppfylla de strategiska målsättningarna för räddningsväsendet,
- sprida eller förankra god praxis på internationell, nationell eller lokal nivå,
- gälla forskningsprojekt på de forskningsteman som anges i räddningsväsendets forskningsriktlinjer,
- hänföra sig till riksomfattande utvecklingshelheter,
- utveckla ett effektivt samarbete mellan aktörerna inom räddningsbranschen.

3. Stipendier avsedda för sökandens personliga bruk

Brandskyddsfonden kan även bevilja specialunderstöd i form av stipendier för sökandens personliga bruk eller projekt, t.ex. för forsknings- eller skrivarbete eller studieresa.

Ett stipendium kan beviljas ett projekt som ännu inte genomförts, och dess belopp grundar sig på de godtagbara totalkostnaderna. Beloppet på ett stipendium bestäms enligt arbetets omfattning och en fast månadsersättning (2 200 €/mån).

Stipendietagaren ska teckna en LFöPL-pensionsförsäkring om stipendiet har beviljats för en oavbruten period på minst fyra månader. Mer information om pensionsförsäkringen för stipendiater finns på Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts webbplats. Den som ansöker om ett stipendium kan söka understöd för LFöPL-pensionsförsäkringen till ett belopp som motsvarar 10 procent av den personliga månadsersättningens totala belopp. Andelen av LFöPL-försäkringen betalas ut mot redovisning baserad på verifikation.

Stipendiet betalas ut i högst sex poster. Stipendieansökan ska i tillämpliga delar innehålla motsvarande uppgifter och utredningar som de som anges ovan om specialunderstöd. Beviljandet av stipendium grundar sig på motsvarande allmänna och specifika villkor. Understöd beviljas inte för maskiner och anordningar.

Ett stipendium kan beviljas i efterhand som ett incitament för ett projekt som redan genomförts. På begäran av en läroanstalt eller någon annan sammanslutning kan ett stipendium även beviljas som belöning för ett slutfört arbete som ingår i grundexamen. Brandskyddsfondens styrelse beslutar om stipendiets belopp.

En särskild förutsättning för beviljande av stipendium är att den information som sökanden erhåller kan utnyttjas i större omfattning än enbart i sökandens eget arbete eller inom den egna arbetsgemenskapen.

Brandskyddsfonden beviljar inte stipendier för pro gradu-avhandlingar, diplomarbeten, yrkeshögskolornas lärdomsprov eller andra lärdomsprov som ingår i grundexamen. Stipendier beviljas inte heller för utbildning där sökandens mål är att skaffa kompetens bara för sitt eget arbete eller till nytta för den egna arbetsgemenskapen.

Ansökans innehåll

Till ansökan ska bifogas en separat forsknings- eller arbetsplan som får vara högst 10 sidor lång.

De egentliga forskningsrapporterna ska inte bifogas ansökan.

Ansökan ska innehålla en utredning om

- särskilt vägande skäl enligt 17 § i lagen om brandskyddsfonden, om det understöd som söks överstiger 50 procent av de godtagbara kostnaderna;
- aktiviteter, projekt eller evenemang för vilka sökanden från Brandskyddsfonden har fått eller sökt allmänt understöd enligt 16 § i lagen om brandskyddsfonden samt hur dessa beaktas i det specialunderstöd som söks;
- särskilt vägande skäl, om resultaten eller produkterna undantagsvis inte är fritt och avgiftsfritt tillgängliga för räddningsförvaltningens myndigheter.

Specialunderstöd beviljas inte projekt eller verksamhet som får allmänt understöd.

Specialunderstöd beviljas inte aktiebolag, om det inte finns särskilt vägande skäl till detta. Som ett särskilt vägande skäl kan anses till exempel att bolagets syfte enligt bolagsordningen är något annat än att bereda vinst åt sina aktieägare.

Ansökan ska innehålla en utredning om effekterna av projektet och en informationsplan. Detta inbegriper projektets mål, planerade resultat eller produkter, nytta och tillämpning av resultaten vid förebyggande av eldsvådor eller främjande av räddningsverksamheten, samt mätning och utvärdering av effekterna. Informationsplanen ska innehålla uppgifter om hur projektets resultat kommer att publiceras och om hur man kommer att informera om resultaten och hur de kan utnyttjas inom räddningsväsendets ansvarsområde.

Till ansökan ska bifogas en plan för hur effekterna av projektet kommer att utvärderas (en tabell över effektmålen). En tabell över effektmålen behöver dock inte bifogas stipendieansökningar.

Till ansökan ska även bifogas en detaljerad ekonomiplan.

Övriga villkor

En särskild förutsättning för beviljande av understöd är att den verksamhet eller det projekt som understöds **handlar om förebyggande av eldsvådor eller om räddningsverksamheten** och anses främja dessa i tillräcklig omfattning. Understöd kan inte beviljas för objekt som enbart hänför sig till prehospital akutsjukvård eller första insatsen.

Specialunderstödet kan uppgå till högst 50 procent av de godtagbara kostnaderna, om inte Brandskyddsfondens styrelse av särskilt vägande skäl beslutar något annat för att målen för beviljandet av understödet ska kunna uppnås.

Sökanden ska studera villkoren för godtagbara och icke-godtagbara kostnader i forsknings- och utvecklingsprojekt.

Som godtagbara kostnader som berättigar till specialunderstöd betraktas inte bland annat utgifter för affärsverksamhet, låneamorteringar eller andra förvaltningsutgifter än sådana som direkt föranleds av den verksamhet som ska stödjas. Som godtagbara kostnader betraktas inte heller avskrivningar, värdeminskningar, reserveringar eller andra kalkylmässiga poster som inte grundar sig på kostnader som redan uppstått. Från de godtagbara kostnaderna avdras de övriga offentliga understöd som har beviljats för samma ändamål.

Vid anskaffningar som överskrider det nationella tröskelvärdet (60 000 euro) ska lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) följas.

Om resekostnader har godkänts som projektets kostnader, ska statens resereglemente iaktas i fråga om dem. Resekostnaderna ska specificeras så att sambandet mellan kostnaderna och varje enskild resa kan verifieras och kontrolleras. Resekostnaderna godkänns i regel på basis av användning av kollektivtrafik.

En eventuell användning av andra kommunikationsmedel kan ersättas med ett belopp som motsvarar biljettpriset för det billigaste offentliga kommunikationsmedlet eller så ska kostnaderna vara särskilt motiverade. En specifikation av bokföringen av resekostnaderna och en kopia av resefakturorna ska bifogas redovisningen för projektet.

Om statsunderstöd beviljas för att användas för att understödja en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, ska statsunderstödsstagaren med den som genomför verksamheten eller projektet ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av användningen och om villkoren.

Projektets allmänna kostnader ska specificeras och får utgöra högst 17 procent av projektets personalkostnader (lönekostnader och lagstadgade lönebikostnader). Lagstadgade bikostnader som betalas i samband med projektpersonalens löner berättigar till stöd.

Stödet till sådana anskaffningar av maskiner och anordningar som är av mindre betydelse kan vara högst 70 procent, men det kan dock motsvara högst den maximala understödsandelen (%) enligt understödsbeslutet. Stödet till investeringar i samband med projektet kan utgöra högst 50 procent av projektets totala godtagbara kostnader.

Styrelsen kan på begäran av sökanden besluta att förskott betalas på understödet, om det är motiverat med tanke på användningen av understödet samt ändamålsenligt med tanke på övervakningen av användningen. Förskott kan dock inte beviljas om sökanden inte har begärt det på ansökningsblanketten eller motiverat varför det är nödvändigt. Förskott beviljas i regel till högst 35 procent av det beviljade stödet.

Resultaten och produkterna av projekt som finansieras med understöd från Brandskyddsfonden ska vara fritt tillgängliga för och få användas fritt av räddningsväsendets myndigheter, om det inte finns särskilt vägande skäl för något annat. De ska överlåtas kostnadsfritt eller högst till ett självkostnadspris i vilket Brandskyddsfondens understöd har beaktats till sitt fulla belopp.

Vid tillställningar och evenemang som genomförs med understödet, på projektets webbplats samt i broschyrer och publikationer ska det framgå att projektet har beviljats understöd från Brandskyddsfonden. Till redovisningen ska evenemangens program bifogas liksom en kort redogörelse för på vilket sätt evenemangen är kopplade till genomförandet av projektet.

När det gäller läromedelsprojekt och andra publiceringsprojekt ska dessutom en utredning om upphovsrätt, utgivare, publikationssätt och publikationens försäljningspris bifogas. Det eventuella försäljningspriset av en publikation som finansierats med understöd från Brandskyddsfonden beaktas som inkomst från projektet. Försäljningspriset ska bestämmas på ett sådant sätt att det inte medför företagsekonomisk försäljningsvinst.

Om ett projekt pågår i mer än 1,5 år ska en halvtidsrapport om de olika skedena i och tidsplanen för genomförandet av projektet lämnas in. Om ett projekt pågår i minst två år ska även separata mål på årsnivå redovisas.

Inlämning av ansökan om specialunderstöd

Understöd ska sökas med elektroniska blanketter och tillhörande bilageblanketter. Fritt formulerade ansökningar och ansökningar som kommit in efter det att ansökningstiden har löpt ut behandlas inte. [De uppdaterade blanketterna och anvisningar för hur de ska fyllas i](#) finns på fondens webbplats.

Blanketterna fylls i och sparas elektroniskt (som doc- eller pdf-fil) och skickas med bilagor till Brandskyddsfondens e-postadress psr.sm@govsec.fi senast den 15 maj 2023. En undertecknad ansökningsblankett behöver inte skickas in separat till Brandskyddsfonden.

Om projektet omfattar flera räddningsverk ska ett sakkunnigutlåtande av räddningsverkens partnerskapsnätverk fogas till ansökan. Utlåtandet ska skickas till fonden tillsammans med ansökan. Vid regionala investeringsprojekt ska ett utlåtande av välfärdsområdet bifogas. Brandskyddsfonden fattar understödsbesluten vid sitt möte med hjälp av utlåtandena.

Sänd endast en ansökan per e-postmeddelande. Ge e-postmeddelandet en rubrik enligt följande modell: Den ansökande organisationens namn, projektets namn, ansökan om specialunderstöd 02/2023.

Ange de bifogade filerna samt kontaktpersonens och organisationens fullständiga kontaktuppgifter i e-postmeddelandet.

Om den inlämnade ansökan är bristfällig, ber fonden vid behov sökanden att komplettera ansökan. Sökanden kan också på eget initiativ komplettera och skicka till fonden handlingar som behövs när ärendet behandlas. Redan inlämnade handlingar kan dock inte ersättas med nya.

Eventuella kompletteringar ska skickas till fonden elektroniskt senast den 31 maj 2023 för att de ska kunna beaktas när ansökningarna behandlas. Kompletteringarna ska namnges på följande sätt: Komplettering, den ansökande organisationens namn, projektets namn, projektets diarienummer.

Beslut om understöd fattas på fondens styrelsemöte i september eller oktober 2023.

Avsikten är att den första ansökningsomgången för 2024 inleds i slutet av 2023, sannolikt på tjänsten Sokunderstod.fi i enlighet med den nya verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamheten. Ansökningstiden bedöms upphöra den 15 december 2023.

Datumen för när utlysningen inleds och avslutas kan preciseras. Närmare information om hur

ansökningsprocessen går till under den första ansökningsomgången för 2024 ges i den kommande utlysningen.

Det beviljade understödet betalas i regel ut utifrån faktiska kostnader efter det att en godtagbar utredning av hur understödet använts har lämnats till Brandskyddsfonden. Utbetalning söks med den uppdaterade blanketten för ansökan om utbetalning av specialunderstöd, som finns på Brandskyddsfondens webbplats. I villkoren för understödsbeslutet och på blanketten för ansökan om utbetalning anges vilka bilagor som krävs för utbetalningen. Även blanketten för ansökan om utbetalning med bilagor ska skickas till fonden elektroniskt, och e-postmeddelandet ska ges en rubrik enligt följande modell: X utbetalningsansökan (utbetalningens ordningsnummer), beslutets diarienummer (VN/xxxx/202x), den ansökande organisationens namn, projektets namn.

På eventuella frågor svarar generalsekreterare Johanna Herrala, e-post johanna.herrala@govsec.fi, tfn 0295 488 460, och specialsakkunnig Ira Nikoskinen, ira.nikoskinen@govsec.fi, tfn 0295 488 285.

Helsingfors den 28 februari 2023 Brandskyddsfondens styrelse